

DOI: 10.61718/mon202507.01

Шевченко Інна Юріївна
Доктор економічних наук, професор
ORCID: 0000-0003-0758-9244
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Тодорова Аліна Сергіївна
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

1.8. Практичні аспекти реалізації стейкхолдерського підходу до модернізації мережі закладів вищої освіти

Апробовано розроблений авторами стейкхолдерський підхід до модернізації мережі закладів вищої освіти на прикладі мережі університетів, інститутів, академій м. Харків. Здійснено рейтингування закладів вищої освіти м. Харків за критеріями «визнання експертами академічної спільноти», «визнання абітурієнтами» та «визнання роботодавцями». За результатами сукупної бальної оцінки здійснено розподілення закладів вищої освіти м. Харків за групами «дуже слабкі», «слабкі», «середні», «сильні» та «дуже сильні». Ключові слова: стейкхолдерський підхід, заклад вищої освіти, модернізація.

Актуальність. Демографічна та соціально-економічна кризи, окупація частини територій, бойові дії й евакуація громадян до країн Європейського Союзу у сукупності призвели до зменшення чисельності населення України, в т.ч. абітурієнтів і студентів вітчизняних закладів вищої освіти. Такий стан справ закономірно актуалізував питання щодо необхідності модернізації наявної мережі закладів вищої освіти в Україні. У 2023 році Міністерство освіти і науки України оголосило курс на масштабну модернізацію мережі закладів вищої освіти [1], якого дотримується, щорічно реорганізуючи до 10 закладів вищої освіти. Даний процес викликає суспільний резонанс у зв'язку з нерозумінням академічною спільнотою підґрунтя обрання тих чи інших закладів вищої освіти для реорганізації. Навіть попри те, що Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ще 30 вересня 2024 року доручив Міністерству освіти і науки України протягом місяця підготувати і надати План реорганізації закладів вищої освіти на 2025 рік [2], досі не оприлюднено ні такого плану, ні критеріїв відбору університетів, інститутів, академій до модернізованої мережі закладів вищої освіти України. У таких умовах зростає актуальність наукових розробок у напрямку вироблення новітніх підходів до модернізації мережі закладів вищої освіти в Україні.

Огляд джерел. Оцінюванню діяльності закладів вищої освіти (в т.ч. їх конкурентоспроможності) присвячені наукові праці багатьох вчених. Так А. Бідюк [3], О. Кулініч, Н. Федоренко [4], В. Василенко [5], С. Квітка, Г. Старушенко [6], О. Рибицька, М. Бублик, А. Карп'як [7], В. Цема [8] вважають, що конкурентна позиція закладу вищої освіти наглядно ілюструється займаним місцем у міжнародних і національних рейтингах, як-от Academic Ranking of World Universities, QS World University Rankings, Times Higher Education Rankings, Webometrics, Scopus, «Топ 200 Україна», «Компас» та ін.

Тоді як, до прикладу, Л. Петренко, В. Семко та Д. Юшкова [9] притримуються думки, що конкурентоспроможність закладу вищої освіти визначається абітурієнтами та роботодавцями.

Автори в попередніх дослідженнях [10-11] об'єднали вище зазначені підходи до оцінювання діяльності закладів вищої освіти у вигляді так званого «стейкхолдерського підходу», який передбачає надання сукупної бальної оцінки закладам вищої освіти за критеріями «визнання експертами академічної спільноти», «визнання абітурієнтами» та «визнання роботодавцями». При цьому на підставі сукупної бальної оцінки здійснюється розподілення університетів, інститутів, академій за групами «дуже слабкі», «слабкі», «середні», «сильні» та «дуже сильні» (рис. 1).

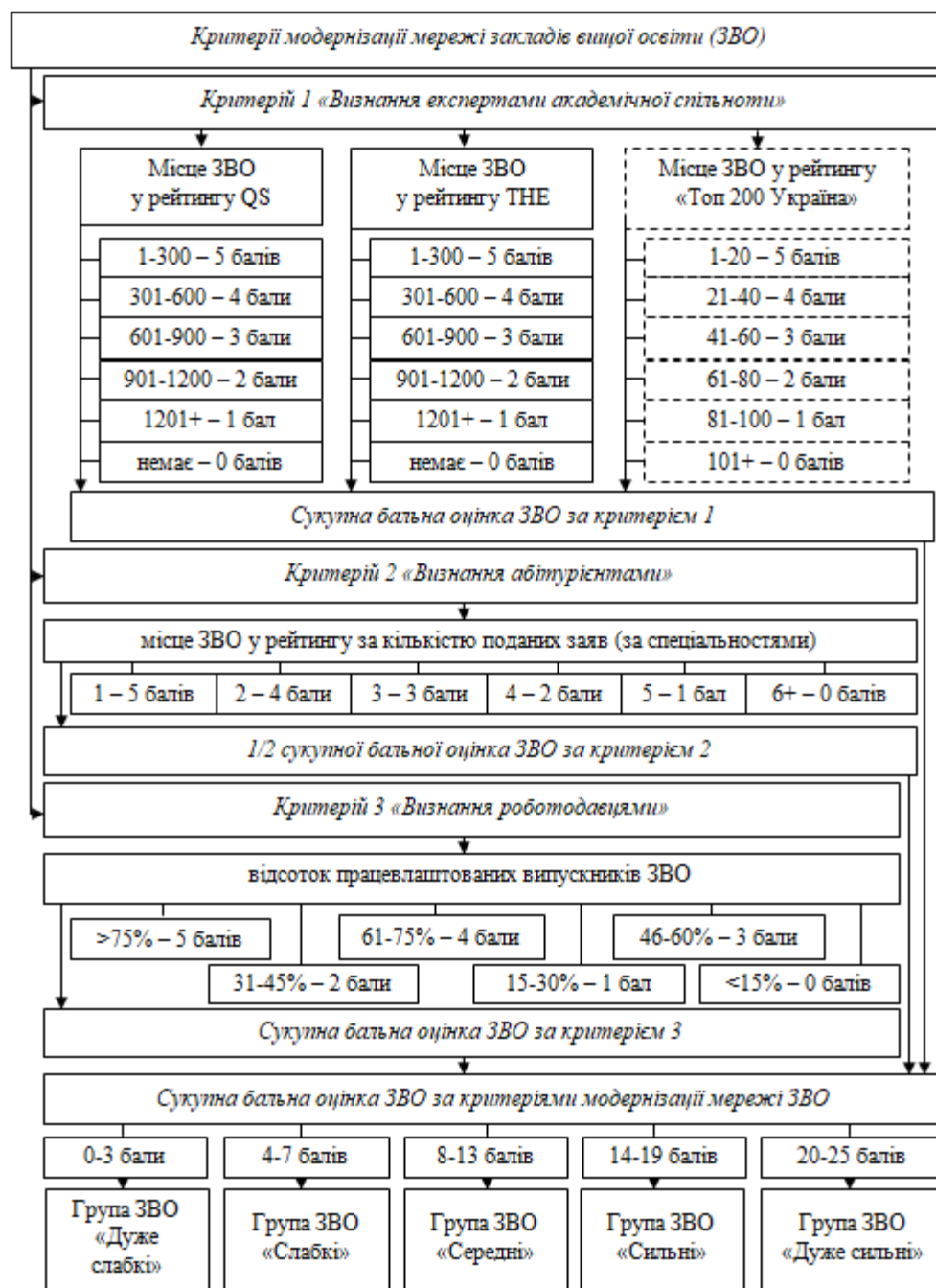

Рис. 1. Методика розподілення закладів вищої освіти за групами в контексті модернізації мережі закладів вищої освіти на засадах стейкхолдерського підходу [авторська розробка].

Заклади вищої освіти, які будуть за результатами групування на засадах стейкхолдерського підходу ідентифіковані як «дуже слабкі», підлягають ліквідації з передачею прав (майна, ліцензій, сертифікатів про акредитацію освітніх програм тощо) закладам вищої освіти з груп «середні», «сильні» та «дуже сильні»; заклади вищої освіти, що потраплять до групи «слабкі» мають бути реорганізовані у вигляді часткового приєднання до закладів вищої освіти з груп «середні», «сильні» та «дуже сильні».

Мета дослідження. Метою даного дослідження є практична апробація розробленого авторами стейкхолдерського підходу до модернізації мережі закладів вищої освіти.

У якості об'єкта прикладного дослідження оберемо один із основних освітньо-наукових центрів України – м. Харків.

Виклад основного матеріалу. Первісним етапом здійснення прикладного дослідження є визначення достатності інформаційної бази.

11 березня 2025 р. Міністерство освіти і науки України провело нараду з приводу результатів моніторингу працевлаштування випускників закладів вищої та фахової передвищої освіти за 2024 рік [12], проте на момент проведення даного дослідження у відкритому доступі не було оприлюднено відповідного звіту, а презентація, представлена на нараді 11.03.2025 р., не містила повного масиву даних, необхідного для здійснення оцінювання закладів вищої освіти за критерієм «визнання роботодавцями».

Враховуючи неповний набір вихідних даних за 2024 р., оберемо періодом прикладного дослідження попередній період – 2023 р. і здійснимо апробацію розроблених авторами положень стейкхолдерського підходу до модернізації мережі закладів вищої освіти на прикладі м. Харків.

Відповідно до даних Єдиної державної електронної бази з питань освіти, мережа закладів вищої освіти м. Харків у 2023 р. включала 34 університети, інститути, академії, серед яких (в алфавітному порядку) [13]: Державний біотехнологічний університет; Інститут «Харківська школа архітектури»; Міжрегіональна академія управління персоналом; Національна академія Національної гвардії України; Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»; Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»; Національний університет цивільного захисту України; Національний фармацевтичний університет; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого; Українська інженерно-педагогічна академія; Український державний університет залізничного транспорту; Харківська гуманітарно-педагогічна академія; Харківська державна академія дизайну і мистецтв; Харківська державна академія культури; Харківська державна академія фізичної культури; Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»; Харківський інститут бізнесу і менеджменту; Харківський інститут економіки ринкових відносин та менеджменту; Харківський інститут кадрів управління; Харківський інститут медицини та біомедичних наук; Харківський інститут управління; Харківський міжнародний медичний університет; Харківський національний автомобільно-дорожній університет; Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Харківський національний медичний університет; Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди; Харківський національний університет внутрішніх справ; Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського; Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова; Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба; Харківський національний університет радіоелектроніки; Харківський технологічний університет «ШАГ»; Харківський університет.

За результатами діяльності у 2023 р. до QS World University Rankings з-поміж усіх закладів вищої освіти України увійшли лише 11 університетів:

- Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (місце 541-550);
- Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (місце 651-700);
- Київський національний університет імені Тараса Шевченка (місце 651-700);
- Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (місце 701-750);
- Національний університет «Львівська політехніка» (місце 801-1000);
- Сумський державний університет (місце 801-1000);
- Львівський національний університет імені Івана Франка (місце 1001-1200);
- Харківський національний університет радіоелектроніки (місце 1001-1200);
- Національний університет «Кієво-Могилянська академія» (місце 1001-1200);
- Одеський національний університет імені І.І. Мечникова (місце 1001-1200);
- Національний університет біоресурсів і природокористування України (місце 1201-1400) [14].

Відповідно, в контексті обрання об'єктом прикладного дослідження мережі закладів вищої освіти м. Харків Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна отримує 4 бали, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» – 3 бали, Харківський національний університет радіоелектроніки – 2 бали. Решта 31 університетів, інститутів, академій м. Харків отримують 0 балів.

До Times Higher Education World University Rankings за результатами діяльності у 2023 р. було включено 10 українських закладів вищої освіти:

- Сумський державний університет (місце 401-500);
- Національний університет «Львівська політехніка» (місце 601-800);
- Харківський національний університет радіоелектроніки (місце 1001-1200);
- Львівський національний університет імені Івана Франка (місце 1201-1500);
- Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (місце 1201-1500);
- Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (місце 1201-1500);
- Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (місце 1201-1500);
- Київський національний університет імені Тараса Шевченка (місце 1201-1500);
- Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (місце 1201-1500);
- Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича (місце 1201-1500) [15].

Згідно розробленої шкали бальних оцінок за критерієм «визнання експертами академічної спільноти» за підкритерієм представленості закладів вищої освіти у Times Higher Education World University Rankings Харківський національний університет радіоелектроніки отримує 2 бали, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» і Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна – по 1-му балу. Решта 31 заклад вищої освіти м. Харків знову отримують 0 балів.

За місцями у найпрестижнішому національному рейтингу закладів вищої освіти «Топ-200 Україна» у 2023 р. університети, інститути, академії м. Харків посіли наступні місця, що відповідає певним бальним оцінкам (табл. 1).

Таблиця 1

Бальні оцінки закладів вищої освіти м. Харків за місця у рейтингу «Топ-200 Україна 2023»

Місце [16]	Назва закладу вищої освіти	Бали
3	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна	5
7	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	5
9	Харківський національний університет радіоелектроніки	5
18	Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	5
23	Харківський національний медичний університет	4
25	Національний фармацевтичний університет	4
33	Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова	4
50	Харківський національний автомобільно-дорожній університет	3
51	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди	3
59	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця	3
63	Український державний університет залізничного транспорту	2
72	Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого	2
78	Національний університет цивільного захисту України	2
83	Міжрегіональна академія управління персоналом	1
85	Харківський національний університет внутрішніх справ	1
117	Українська інженерно-педагогічна академія	0
121	Державний біотехнологічний університет	0
122	Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба	0
151	Харківська державна академія дизайну і мистецтв	0
158	Харківська державна академія культури	0
163	Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»	0
173	Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського	0
177	Харківська державна академія фізичної культури	0
199	Національна академія Національної гвардії України	0

Джерело: розроблено авторами.

Таким чином за критерієм 1 заклади вищої освіти м. Харків отримують наступні сукупні бальні оцінки при максимально можливій сукупній оцінці 15 балів (рис. 2). Логічно лідерами за критерієм 1 є ХНУ ім. В. Н. Каразіна, НТУ «ХПІ» та Харківський національний університет радіоелектроніки.

У той же час слід відзначити, що бали за критерієм 1 отримали лише 15 із 34 університетів, інститутів, академій м. Харків, що складає 44,12%.

Для оцінювання закладів вищої освіти м. Харків за критерієм 2 скористаємося даними Єдиної державної електронної бази з питань освіти. Для цього у пошуковнику «Вступ 2023» ЄДЕБО [17] поставимо фільтри «бакалавр», «на основі ПЗСО», «Харківська область» і будемо чергувати спеціальності.

Рис. 2. Сукупні бальні оцінки закладів вищої освіти м. Харків за критерієм 1 [авторська розробка]

При цьому у Єдиній державній електронній базі з питань освіти відсутня інформація за такими спеціальностями як 211 «Ветеринарна медицина», 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 225 «Медична психологія», 228 «Педіатрія», 251 «Державна безпека», 252 «Безпека державного кордону», 253 «Військове управління (за видами збройних сил)», 254 «Забезпечення військ (сил)», 255 «Озброєння та військова техніка», що пов'язано або з відсутністю підготовки за даними спеціальностями на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, або з обмеженням публічного доступу до інформації на період дії режиму воєнного стану в Україні.

Табл. 2 містить бали, нараховані закладам вищої освіти м. Харків за критерієм «визнання абітурієнтами».

Таблиця 2

Бальні оцінки закладів вищої освіти м. Харків за критерієм «визнання абітурієнтами»

Назва закладу вищої освіти	Сукупна сума отриманих балів	Бали за критерієм 2
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна	25	13
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	23	12
Харківський національний університет радіоелектроніки	11	6
Харківський національний автомобільно-дорожній університет	10	5
Державний біотехнологічний університет	9	5
Український державний університет залізничного транспорту	9	5
Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	8	4
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого	8	4
Національний університет цивільного захисту України	6	3
Харківська державна академія дизайну і мистецтв	5	3
Харківський національний медичний університет	3	2
Харківська державна академія культури	3	2
Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського	3	2
Харківська державна академія фізичної культури	3	2
Міжрегіональна академія управління персоналом	3	2
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова	2	1
Харківський національний університет внутрішніх справ	2	1
Українська інженерно-педагогічна академія	2	1
Національний фармацевтичний університет	1	1
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди	1	1
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця	1	1
Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба	0	0
Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»	0	0
Національна академія Національної гвардії України	0	0
Харківська гуманітарно-педагогічна академія	0	0
Харківський інститут економіки ринкових відносин та менеджменту	0	0
Харківський інститут кадрів управління	0	0
Харківський міжнародний медичний університет	0	0
Харківський інститут медицини та біомедичних наук	0	0
Харківський технологічний університет «ШАГ»	0	0
Інститут «Харківська школа архітектури»	0	0
Харківський інститут бізнесу і менеджменту	0	0
Харківський університет	0	0
Харківський інститут управління	0	0

Джерело: розроблено авторами.

Як бачимо, що з-поміж 34 закладів вищої освіти м. Харків бали за критерієм «визнання абітурієнтами» отримав лише 21 університет, інститут, академія, що складає 61,77%.

Для визначення бальних оцінок закладів вищої освіти м. Харків за критерієм «визнання роботодавцями» скористаємося даними, представленими у звіті Міністерства освіти і науки України щодо моніторингу

працевлаштування випускників закладів вищої і фахової передвищої освіти, які завершили навчання за державним або регіональним замовленням. Бальні оцінки закладів вищої освіти м. Харків за критерієм 3 представлені в табл. 3.

Таким чином, визначивши сукупні бальні оцінки за трьома критеріями, слід розподілити заклади вищої освіти м. Харків за групами (табл. 4).

Таблиця 3

Бальні оцінки закладів вищої освіти м. Харків за критерієм «визнання роботодавцями»

Назва закладу вищої освіти	Працевлаштовані випускники закладу вищої освіти, % [18]	Бали за критерієм 3
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого	61,95	4
Український державний університет залізничного транспорту	51,51	3
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди	50,88	3
Харківська державна академія фізичної культури	46,59	3
Державний біотехнологічний університет	45,31	2
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна	41,09	2
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	40,51	2
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова	40,23	2
Українська інженерно-педагогічна академія	39,72	2
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця	38,58	2
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	36,45	2
Харківський національний автомобільно-дорожній університет	35,29	2
Харківський національний університет радіоелектроніки	22,59	1
Національний університет цивільного захисту України	н/д	0
Національна академія Національної гвардії України	н/д	0
Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба	н/д	0
Харківський національний університет внутрішніх справ	н/д	0
Харківська державна академія дизайну і мистецтв	н/д	0
Харківська державна академія культури	н/д	0
Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського	н/д	0
Харківський національний медичний університет	н/д	0
Національний фармацевтичний університет	н/д	0
Харківський міжнародний медичний університет	н/д	0
Харківський інститут медицини та біомедичних наук	н/д	0
Міжрегіональна академія управління персоналом	н/д	0
Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»	н/д	0
Харківська гуманітарно-педагогічна академія	н/д	0
Харківський інститут економіки ринкових відносин та менеджменту	н/д	0
Харківський інститут кадрів управління	н/д	0
Харківський інститут управління	н/д	0
Харківський інститут бізнесу і менеджменту	н/д	0
Харківський технологічний університет «ШАГ»	н/д	0
Інститут «Харківська школа архітектури»	н/д	0
Харківський університет	н/д	0

Джерело: розроблено авторами; н/д – немає даних.

Таблиця 4

Розподілення закладів вищої освіти м. Харків за групами на засадах стейкхолдерського підходу

Назва закладу вищої освіти	Бали за критерієм 1	Бали за критерієм 2	Бали за критерієм 3	Сукупна бальна оцінка	Група
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна	10	13	2	25	дуже сильні
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	9	12	2	23	дуже сильні
Харківський національний університет радіоелектроніки	9	6	1	16	сильні
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	5	4	2	11	середні
Харківський національний автомобільно-дорожній університет	3	5	2	10	середні
Український державний університет залізничного транспорту	2	5	3	10	середні
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого	2	4	4	10	середні
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова	4	1	2	7	слабкі
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди	3	1	3	7	слабкі
Державний біотехнологічний університет	0	5	2	7	слабкі
Харківський національний медичний університет	4	2	0	6	слабкі
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця	3	1	2	6	слабкі
Національний фармацевтичний університет	4	1	0	5	слабкі
Національний університет цивільного захисту України	2	3	0	5	слабкі
Харківська державна академія фізичної культури	0	2	3	5	слабкі
Міжрегіональна академія управління персоналом	1	2	0	3	дуже слабкі
Харківська державна академія дизайну і мистецтв	0	3	0	3	дуже слабкі
Українська інженерно-педагогічна академія	0	1	2	3	дуже слабкі
Харківський національний університет внутрішніх справ	1	1	0	2	дуже слабкі
Харківська державна академія культури	0	2	0	2	дуже слабкі
Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського	0	2	0	2	дуже слабкі
Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба	0	0	0	0	дуже слабкі
Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»	0	0	0	0	дуже слабкі
Національна академія Національної гвардії України	0	0	0	0	дуже слабкі
Харківська гуманітарно-педагогічна академія	0	0	0	0	дуже слабкі
Харківський інститут економіки ринкових відносин та менеджменту	0	0	0	0	дуже слабкі
Харківський інститут кадрів управління	0	0	0	0	дуже слабкі

Харківський міжнародний медичний університет	0	0	0	0	дуже слабкі
Харківський інститут медицини та біомедичних наук	0	0	0	0	дуже слабкі
Харківський технологічний університет «ШАГ»	0	0	0	0	дуже слабкі
Інститут «Харківська школа архітектури»	0	0	0	0	дуже слабкі
Харківський інститут бізнесу і менеджменту	0	0	0	0	дуже слабкі
Харківський університет	0	0	0	0	дуже слабкі
Харківський інститут управління	0	0	0	0	дуже слабкі

Джерело: розроблено авторами.

Висновки. З даних табл. 4 бачимо, що до групи «дуже сильні» увійшли 2 університети м. Харків, що складає 5,88%, а до групи «сильні» – 1 заклад вищої освіти, що відповідно складає 2,94%.

До групи «середні» за значеннями сукупної бальної оцінки, сформованої на засадах стейкхолдерського підходу, увійшли 4 університети, що становить 11,77% закладів вищої освіти м. Харків.

Таким чином відсоток закладів вищої освіти м. Харків, що мають пройти процедуру модернізації відповідно до положень стейкхолдерського підходу, складає 20,59%.

Тоді як до групи «слабкі», для яких рекомендована реорганізація із частковим приєднанням до найбільш відповідних (за критеріями територіальної близькості та максимізації відсотку аналогічних спеціальностей чи освітніх програм) закладів вищої освіти груп «дуже сильні», «сильні» або «середні», потрапили 8 закладів вищої освіти м. Харків або 23,53%.

Решта 19 університетів, інститутів, академій м. Харків були ідентифіковані як «дуже слабкі», що складає понад половину досліджуваних закладів вищої освіти (55,88%). Справедливим буде відмітити, що значну частку університетів, інститутів, академій м. Харків, що потрапили до групи «дуже слабкі», складають заклади вищої освіти приватної форми власності.

Доцільно згадати і про можливі виключення (особливі випадки) щодо закладів вищої освіти, які становлять стратегічне значення, до яких можна віднести деякі заклади вищої освіти м. Харків, що за результатами розподілення були віднесені до груп «слабкі» або «дуже слабкі», до прикладу Національний університет цивільного захисту України, Харківський національний університет внутрішніх справ, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Національна академія Національної гвардії України та ін.

Слід також зазначити, що для прийняття обґрунтованого рішення щодо включення/не включення певного університету, інституту, академії до модернізованої мережі закладів вищої освіти, доцільно спиратися на результати оцінювання на засадах стейкхолдерського підходу мінімум за останні 5 років.

Результати даного дослідження можуть представляти цінність як для академічної спільноти (у т.ч. науковців, які досліджують проблеми модернізації мережі закладів вищої освіти), так і для Міністерства освіти і науки України, Кабінету Міністрів України, Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, органів місцевого самоврядування, інших стейкхолдерів (зокрема міжнародних партнерів).

Джерела.

1. МОН планує скоротити кількість університетів: що відомо. *Education.ua: новина від 5 грудня 2023 р.* URL: <https://www.education.ua/news/2023/12/05/mon-planue-skorotyty-killist-universytetiv-shcho-vidomo/>
2. Міносвіти досі не покаже плану реорганізації вишів, якого чекали ще у грудні. *Комерсант український: новина від 24 березня 2025 р.* URL: <https://www.komersant.info/minosvity-dosi-ne-pokazuie-planu-reorhanizatsii-vyshiv-iakoho-chekaly-shche-u-hrudni/>
3. Бідюк А. Рейтингування в оцінюванні конкурентоспроможності закладів вищої освіти. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право.* 2019. № 4. С. 95-108. DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019\(105\)08](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019(105)08)
4. Кулініч О. А., Федоренко Н. М. Теоретичні аспекти формування рейтингової вагомості закладів вищої освіти. *Наукові праці Національного університету харчових технологій.* 2019. Т. 25. № 1. С. 84-93. DOI: <https://doi.org/10.24263/2225-2924-2019-25-1-10>
5. Василенко В. Ю. Система рейтингування як складова процесу формування іміджу закладу вищої освіти. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.* 2019. № 2. С. 116-123. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.2.2019.175882>
6. Квітка С., Старушенко Г. Фактори підвищення міжнародних рейтингів українських закладів вищої освіти в умовах цифрової трансформації суспільства. *Аспекти публічного управління.* 2021. Т. 9. № 1. С. 5-34. DOI: <https://doi.org/10.15421/152101>
7. Рибницька О. М., Бублик М. І., Карп'як А. О. Проблеми рейтингового позиціонування як фактору впливу на конкурентоспроможність закладів вищої освіти в умовах міжнародних економічних відносин. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка.* 2019. № 14. С. 15-20. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2019-14\(2\)-15-20](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2019-14(2)-15-20)
8. Цема В. Є. Закономірності міжнародного та національного рейтингування закладів вищої освіти. *Нотатки сучасної науки.* 2023. № 8. С. 11-13.

9. Петренко Л. А., Семко В. В., Юшкова Д. А. Обґрунтування методики побудови рейтингу закладів вищої освіти для абітурієнтів та роботодавців. *Стратегія економічного розвитку України*. 2018. № 42. С. 244-255.
10. Шевченко І. Ю., Тодорова А. С. Методично-прикладні аспекти рейтингування закладів вищої освіти в умовах модернізації мережі ЗВО в Україні. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*. 2024. № 1(32). С. 23-38. DOI: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2024.32.23>
11. Шевченко І. Ю., Тодорова А. С. Стейкхолдерський підхід до модернізації мережі закладів вищої освіти. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*. 2025. № 34. С. 251-263. DOI: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2025.34.251>
12. Нарада Міністерства освіти і науки України 11 березня 2025 р. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ia1vJjuwju4&t=2134s>
13. Реєстр суб'єктів освітньої діяльності. Заклади вищої освіти: Харківська область. Єдина державна електронна база з питань освіти. URL: <https://registry.edbo.gov.ua/vishcha-osvita/63/>
14. QS World University Rankings 2023. URL: <https://www.topuniversities.com/world-university-rankings/2023>
15. Times Higher Education World University Rankings 2023. URL: <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2023/world-ranking>
16. Рейтинг університетів України «Топ-200 Україна 2023». URL: <https://euroosvita.net/index.php/?category=1&id=7923>
17. Вступна кампанія 2023. Кількість заяв, допущених до конкурсу. Єдина державна електронна база з питань освіти. Архів. URL: <https://vstup2023.edbo.gov.ua/statistics/requests-by-university/>
18. Траєкторії кар'єри випускників ЗВО і ЗФПО: МОН презентує звіт із Моніторингу працевлаштування випускників-бюджетників. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: новина від 12 квітня 2024 р. URL: <https://mon.gov.ua/news/traektorii-kareri-vipusknikov-zvo-i-zfpo-mon-presentue-zvit-iz-monitoringu-pratsevlashtuvannya-vipusknikov-byudzhetnikov>